

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІЗРАЇЛЬСЬКОЇ ЦИВІЛЬНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

Крістіна Станіславівна СВІРІНА,
*аспірант Науково-дослідного
інституту публічного права*

Після Другої світової війни Україна не стикалася з досвідом дії на її території військово-цивільних адміністрацій. Тому розгляд зарубіжного досвіду функціонування таких адміністрацій, аналіз їх адміністративно-правового статусу та сфер діяльності може не лише дозволити порівняти їх із вітчизняними структурами, але й передбачити можливий розвиток цих органів на стадії звільнення тимчасово окупованих частин Донецької та Луганської областей і анексованої Автономної Республіки Крим.

Серед різних аспектів функціонування внутрішньодержавних військово-цивільних адміністрацій найбільш цікавим прикладом уявляється досвід Ізраїльської цивільної адміністрації (*Israeli Civil Administration*), яка входить до складу підрозділу Міністерства оборони Ізраїлю – *Coordination of Government Activities in the Territories (COGAT)*, що можна перекласти як Координатор діяльності уряду на територіях (Іудеї, Самарії та Сектору Газа) [1].

Досвід Ізраїльської цивільної адміністрації, що діє на Західному березі Йордану, для України є, безумовно, цікавим. Проте, існують суттєві відмінності як у причинах утворення, так і умовах діяльності (що, власне, безпосередньо пов'язано із причиною утворення). Так, райони її діяльності – це окупована Ізраїлем арабська територія. Тобто, в основі діяльності Цивільної адміністрації знаходиться, по-перше, необхідність нівелювання міжетнічного конфлікту; по-друге, координація діяльності ізраїльського уряду на територіях Західного Берега, оскільки COGAT є професійним підрозділом Міністерства оборони, який діє для забезпечення безпеки держави за допомогою цивільних. Так, одним із компонентів COGAT є Школа координації і

зв'язку, яка навчає солдатів і командирів підрозділу, зокрема, ісламу, англійській та арабській мовам, культурі та історії регіону. Водночас, до навчання також уходять зміцнення знання івриту, вивчення історії Держави Ізраїль, теорії координації та взаємодії між ізраїльсько-палестинськими сторонами, і досвіду роботи у палестинському секторі. У ході своєї діяльності Цивільна адміністрація сприяє регіональному розвитку співпраці з міжнародними організаціями, координує громадянську діяльність палестинців, зосереджується на економічних питаннях для сприяння палестинській економіці, та, у той же час, допомагає бойовим силам на місцях, щоб отримати більш глибоке розуміння регіону.

В Україні, на відміну від Ізраїлю, на територіях утворення військово-цивільних адміністрацій не існує вираженого міжетнічного та міжконфесійного конфлікту; а їх населення є громадянами України із повним обсягом громадянських прав.

Аналіз зарубіжного досвіду функціонування військово-цивільних адміністрацій дає змогу дійти висновку, що військово-цивільні адміністрації в Україні є достатньо унікальним явищем, як за причинами та умовами свого утворення, так і за своїм складом. У той же час, спільними з аналогічними органами влади інших держав є: тимчасовість; діяльність на території, де місцеві органи державної влади та самоврядування відсутні або самоусунулись від виконання своїх повноважень; їх головними завданнями є забезпечення безпеки і нормалізації життєдіяльності місцевого населення та недопущення гуманітарної катастрофи у регіоні.

Список використаних джерел:

1. Caplan R. International Governance of War-Torn Territories: Rule and Reconstruction. *Oxford Scholarship Online*, 2005. URL: <http://www.oxfordscholarship.com/view/10.1093/0199263450.001.0001/acprof-9780199263455-chapter-5>.